ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ ಇಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಯೂ ಬಾಯಿ ಬಿಡದೆ, ಮೌನವಾಗಿರಬೇಕಂತೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಚಪ್ಪಲಿ ಎಂದು ತಿಳೀತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕಲಿಯಿರಿ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಬಿಕನಿ ತೊಟ್ಟು ತಿರುಗ್ತಾರೆ, ಬೇಕಾದಂತೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೀತಾರೆ, ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಮುದಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನವರೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಂತೆ. ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗಬಾರದಂತೆ. ನಾನು ಅವನಿಗೆ, ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಲಿ... ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರೆದುರು ತಲೆಬಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡು ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಬೇಗಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳು ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿವೆ. ಆ ದರಿದ್ರದವನ ಜೊತೆಗೆ ಬಿದ್ದು ನನ್ನ ಜೀವನವೇ ಹಾಳಾಯ್ತು. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಬಿಡಬೇಕಿತ್ತು.'

'ನಿಮಗೆ ವಯಸ್ಸಾದ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಆಶ್ರಯ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೇ?' ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

'ಮಕ್ಕಳು ಅವರದೇ ಆದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಬಳಿ ನಮಗೆಲ್ಲಿ ಸಮಯವಿದೆ?' ಅವಳು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡಳು.

ಲೆಬನಾನಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವಯಸ್ಸಿನ. ನೀಳ ಕಾಯದ ಸುಂದರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಹಿ ಕಥೆ ಹೀಗಿತ್ತು:

'ನಾನು ತುಂಬಾ ಆಸೆಯಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆ ಇರುತ್ತೆ, ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರ್ತೀನಿ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸೈತಾನ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೂಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾತರನಾಗಿದ್ದಾನೆ... ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು... ನಾನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ, ಮನಸಾರೆ ಹೊಡೀತಾನೆ. ಉರಿಯುವ ಸಿಗರೇಟಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ಸ್ಟವ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಮುಟವನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ ಬರೆ ಹಾಕ್ತಾನೆ...'

ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾಲ್ ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

'ಪಾಲ್, ಕೆಲವು ಸತ್ಯಗಳು ಕಹಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ, ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾರಿರಿ ಎಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ.'

ನಾನು ಸಮಾಜದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಸತ್ಯ... ನಾನು ಅಗಣಿತ ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ... ನೊಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಅಮಾನವೀಯ ವರ್ತನೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ತೊಳಲಾಟವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ತಮ್ಮ ಪತಿಯರನ್ನು ಮನಸಾರೆ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರು ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದರೋ, ಯಾರು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತರಾಗಬೇಕಿತ್ತೋ, ಯಾರು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಕರಾಗಬೇಕಿತ್ತೋ, ಅವರೇ ಅವರ ಭಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಬೆನಜೀರ್ ಉರ್ದು ಶಾಯರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ–

ಹಾಯ್ ರೇ ರಬ್ಬಾ! ಕ್ಯಾ ಕಿಯಾ ಯಹ್ ಸಿತಮ್ / ಮೇರಾ ರಾಂಝಾ ಬನ್ ಗಯಾ ಮೇರೆ ಖೂನ್ ಕಾ ಪ್ಯಾಸಾ...

(ಹೇ ದೇವರೇ! ಇದೆಂಥ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ನನ್ನ ಪತಿಯೇ ನನ್ನ ರಕ್ತಪಿಪಾಸು ಆದ)

ನಾನೂ ಗುಣುಗುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ–

ಜೋ ಅಬ್ ಕಿಯೋ ಹೋ ದಾತಾ ಐಸಾ ನಾ ಕೀಜೋ / ಅಗಲೆ ಜನ್ಮ ಮೋಹೆ ಬಿಟಿಯಾ ನಾ ಕೀಜೋ...

(ದೇವರೇ, ಈಗ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಡ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ.)

ಸೆಂಟರ್‌ನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾಡುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಅವರೂ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಅಸಹಾಯಕರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಲಹೆ, ಉಪದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದೂರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಮಗದೊಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಭಾವನೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕೌನ್ಸಿಲರ್, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ದೂರುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೌನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಪತಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿವಾಹದ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಏಕಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕೆ ಪಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿವಾರ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲ, ನೀವು ಗಟ್ಟಿತನ ತೋರದಿದ್ದರೆ, ಯಾತನೆಯ ಸರಪಳಿ ಕೊನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೌನ್ಸಿಲರ್, ಆತ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಡ್ಯಾನಿಶ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು, ಉದ್ಯೋಗದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓದಲು ಮತ್ತು ನೌಕರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಆತ್ಮನಿರ್ಭರರಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಯೂರೋಪ್ ಸಹ ಹೀಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಪುರುಷರು, ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಕ್ರಮೇಣ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಬಂತು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿತು ಎಂದೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು... ಇಂದಿನ ಶಿಷ್ಟ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲ, ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುವ ಗಂಡ ಕ್ಷಮೆಗೆ ಅರ್ಹನೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾನೂ ಅವರ ನಡುವೆ ಇದ್ದೆ. ನಾನೂ ಅವರೆದುರು ನನ್ನ ದುಃಖದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ, ಲಾರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಹಳಿದೆ. ಅಬ್ರಾಹಮ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

'ನೀನು ಇಬ್ಬರು ಪತಿಯರಿಂದ ಹಿಂಸೆಗೊಳಗಾದವಳು...' ಎಂದರು ಅಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಳೆಯರು.

ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಕ್ರೈಸೆಸೆಂಟರಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೇಸನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವಾತಾವರಣ ಹೇಗಿದೆ, ಅವರ ಆಚಾರ–ವಿಚಾರ, ನಡೆ–ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಹೇಗಿದೆ? ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯರ ದುರ್ವರ್ತನೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಯಾವುವು? ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಡ್ಯಾನಿಶ್ ಪತಿಯಿಂದ ಹಿಂಸೆಗೊಳಗಾದ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕುತೂಹಲದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಶಾಲೆಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ; ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಶುಭಹಾರೈಕೆಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೂವುಗಳ ಗುಚ್ಛಗಳು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವು. ಒಂದು ವಾರವಿಡೀ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಮುಖದ ಕಾಂತಿ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಘಟನೆಗಳು ನನ್ನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿತು. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ತುಚ್ಛಳಾದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು.

ಹಿಂಸೆಗೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇರಬಾರದು; ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎಂದೂ, ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತವೆನ್ನಲಾಗದು. ಆದರೂ ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಿಂಸೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಹಿಂಸೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏಕಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಪತಿಯರೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮಕ್ಕಳು, ಹಣ, ಸುರಕ್ಷತೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿರ್ಭರತೆ, ಭಯ ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಯಸಿದಾಗ್ಯೂ, ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಾಚಾರಿ ಪತಿಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಲಾರರು. ಇದೊಂದು ವಿಧದ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್. ಪಾಲ್, ನೀವು 'ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್